

Säkerhetspolitik för feminister

Om hur vi ger freden en chans genom en
säkerhetspolitik med ett feministiskt perspektiv

Säkerhetspolitik för feminister ges ut av

*Kvinnor
för fred*

Med finansiellt stöd av

Folke Bernadotteakademien

På första sidan är bakgrunden ett foto på somaliska delegater som arbetar med ett utkast på Somalias första jämställdhetspolicy.

Foto: Isaac Kasamani/Flickr/Creative commons

Nedre vänster: Kvinnor för freds monter på årets upplaga av Bok & Bibliotek i Göteborg

Foto: Sylvia Rönn

Redaktör: Ingela Mårtensson

Grafisk form: Benita Eklund

Förord

Dagens Europa upplever stor oro på grund av terrorattentat och stora flyktingströmmar. Därtill kommer klimatförändringar som hotar hela världen. De flesta är överens om att dessa hot inte kan lösas med militära medel – inte heller kriget i Syrien.

Samtidigt har Natos expansion österut och Rysslands annektering av Krim skapat spänningar dem emellan – inte minst i Östersjöregionen.

Säkerhetspolitiken ställs på prov och det finns all anledning att göra en bredare analys av vad begreppet står för. Kvinnor för Fred genomförde projektet "Säkerhetspolitik ur ett feministiskt perspektiv" under 2016. Denna skrift är ett resultat av de seminarier som ägde rum i Uppsala i april och i Göteborg i september 2016.

I slutet av redogörelsen drar vi våra slutsatser och presenterar hur vi skulle vilja se en svensk feministisk säkerhetspolitik.

Projektet har finansierats av Folke Bernadotte Akademin.

Stockholm december 2016

Ingela Mårtensson   Sylvia Rönn   Sanni Gerstenberg

Kvinnor för fred

Innehåll

1	<i>Säkerhetspolitik i förändring</i>	5-10
2	<i>Hot mot vår säkerhet</i>	11-12
3	<i>En kvinnlig säkerhetspolitik</i>	13-16
4	<i>Feministisk säkerhetspolitik</i>	17-18
5	<i>Kvinnor för fred</i>	19-21

Foto: Stefano Costa

Säkerhetspolitik i förändring

Förenta Nationerna

Andra världskriget handlade om makt över territorier. När FN bildades 1945 var det således ganska naturligt att säkerhet diskuterades ur ett statligt perspektiv. Säkerhet handlade om skydd för staters självständighet, suveränitet och politiska institutioner.

Inom FN-systemet myntades 1994 ett nytt begrepp ”mänsklig säkerhet”. Det markerar en förskjutning från staters säkerhet med vapen, till folkens och människornas säkerhet genom utveckling och samarbete. Genom att flytta fokus från staten till människorna förändras vår bild av vad som bör prioriteras i en säkerhetspolitisk strategi.

FN:s säkerhetsråd antog resolution 1325 ”Kvinnor, fred och säkerhet” år 2000. Det var ett resultat av kvinnoorganisationers agerande i FN. Tanken var att civilsamhället genom kvinnorna skulle komma till tals när det gäller fred och säkerhet. Kvinnor skulle sitta med vid fredsförhandlingar och aktivt delta vid uppbyggande av samhällen efter krig och konflikter.

1325 handlar såväl om kvinnors rätt att delta i frågor som rör fred och säkerhet som kvinnors mänskliga rättigheter. För att skapa hållbar fred måste kvinnor involveras före, under och efter konflikter.

North Atlantic Treaty Organization – Nato

Natos strategi består av tre kärnfrågor: kollektivt försvar, krishantering och kooperativ säkerhet. Avskräckning och försvar anges som hjärtat i al-

OSCE på observatörsuppdrag i Ukraina 2015. Organisationen bildades för att skapa en arena där öst-och väststater kunde mötas, diskutera konflikter och skapa förtroende. Foto: OSCE Special monitoring mission in Ukraine/Flickr/Creative commons

liansens verksamhet för att förebygga konflikter och skydda de allierades territorier och befolkningar. Kooperativ säkerhet handlar om säkerhet för alliansens medlemmar.

För att möta kommande konflikter eller krig anser Nato att det är nödvändigt med trovärdig avskräckning och försvar. Det ska ske med en mix av kärnvapen, konventionella vapen och missilförsvar, som utgör kärnan i Natos övergripande strategi.

På Natos toppmöte i Lissabon 2010 antogs FN:s resolution 1325 som en prioriterad fråga. Sedan dess står den högt upp på Natos agenda.

På toppmötet i Polen 2016 deklarerades att ”stärka kvinnorna i Nato och i militären gör alliansen starkare. Det är väsentligt att kvinnor försäkras fullt och aktivt deltagande i förebyggande, genomförande och lösning av konflikter liksom ansträngningar och samarbete i postkonfliktområden.”

Kvinnorörelsens ambition var inte att förbättra militära insatser. Det

handlade inte om att delta i militärens underrättelsetjänst genom flera kvinnor i militären – inte heller att ge sken av att Nato verkar för kvinnors rättigheter när det egentligen handlar om maktpolitik.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa - OSSE

Under kalla kriget bildades i Helsingfors 1975 den Europeiska säkerhetskonferensen (ESK) för att skapa en arena för öst- och väststater att mötas och diskutera konflikter och skapa förtroende för varandra. ESK kallas idag Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och omfattar alla europeiska länder (inklusive alla stater som tidigare ingick i Sovjetunionen) samt USA och Kanada.

OSSE arbetar med säkerhetsfrågor i ett brett perspektiv. Verksamheten utgår ifrån ett allomfattande säkerhetsbegrepp, där den militärpolitiska och mänskliga dimensionen (demokrati och mänskliga rättigheter) ingår såväl som ekonomi och miljö.

Europeiska Unionen

EU antog 2016 en säkerhetspolitisk strategi "A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy". Där konstateras att Europa har blivit mer instabilt och mer osäkert. De hot som pekas ut är terrorism, hybridhot, ekonomisk instabilitet, klimatförändring och osäker energitillgång, vilka utsätter medborgare och territoriet för risker och osäkerhet.

Bedömningen är att EU måste stärkas för att kunna möta dessa utmaningar tillsammans. Ingen har resurser att ensam möta dessa hot. Fem riktlinjer anges för den egna säkerheten.

1. Säkerhet och försvar

EU måste bli bättre rustat för försvara Europa. De flesta medlemsländer är också medlemmar i Nato men EU måste ta ett större ansvar för Europas säkerhet. Det gäller utrustning, träning och organisering för att kunna agera självständigt och att bidra till Nato. Ett fördjupat försvarssamarbete föreslås liksom en förstärkning av vapenindustrin.

2. Terroristbekämpning

EU:s medlemmar föreslås motverka våldsamt extremism och radikalisering av ungdomar genom utbildning, kultur, sport och kommunikation. Informationsutbyte mellan länderna bör utvecklas. Samarbeta med länder i Nordafrika, Mellanöstern, västra Balkan och Turkiet för att bekämpa terrorism.

---

3. Cyberattacker

EU måste skydda sina medlemmar mot cyberattacker samtidigt som ett öppet, fritt och säkert nät ska behållas. Utveckling av teknisk förmåga tillsammans med Nato och USA prioriteras.

4. Energisäkerhet

EU ska genom diplomati verka för att ha säker tillgång till energi på en diversifierad marknad.

5. Kommunikation

EU måste förbättra den strategiska kommunikationen och förmedla kunskap om utrikespolitiken till medborgarna. Bättre kommunikation med EU:s parter efterlyses. Desinformation måste motbevisas.

Därutöver finns visioner om hur EU ska verka globalt till exempel vad gäller fredsinsatser, migration, handel.

Palmekommissionen

Olof Palme startade 1980 ”Den oberoende kommissionen för nedrustnings- och säkerhetsfrågor”, som bestod av en grupp av politiker från öst och väst. 1982 lämnades en slutrapport vars huvudmål var att undvika kärnvapenkrig.

”Risken finns alltid att det internationella systemets rustningsbaserade,

Begreppet ”gemensam säkerhet” lanserades av Palmekommissionen och förhoppningen var att ersätta konfrontation med samverkan. Foto: Quinn Dambrowski

bräckliga stabilitet plötsligt faller sönder och att en kärnvapenkonfrontation följer i dess ställe. Ett mera effektivt sätt att trygga säkerhet är att skapa positiva processer som kan leda till fred och nedrustning”.

Flottaktion på Lule älv 2011. Sedan millenieskiftet har svensk säkerhetspolitik förändrats radikalt och glidit allt längre bort från den tidigare neutralitetspolitiken. Foto: Ofog

Därför presenterades begreppet ”gemensam säkerhet”, som skulle fungera som ledande princip. Samarbete skulle ersätta konfrontation för att lösa intressekonflikter.

”Uppgiften är bara att se till att dessa konflikter (som faktiskt existerar) inte kommer att ta sig uttryck i krigshandlingar eller i förberedelser för krig. Det betyder att nationerna måste inse att upprätthållandet av freden i världen måste ges högre prioritet än hävdandet av deras egna ideologiska eller politiska positioner”.

Sverige

Under 200 år förde Sverige en neutralitetspolitik och lyckades därmed undgå krig. Då gällde ”alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig”. 2001 övergavs neutralitetspolitiken. Sedan dess har svensk säkerhetspolitik förändrats radikalt.

År 2009 antas EU:s Lissabonfördrag med en solidaritetsklausul som kan liknas vid Natos paragraf 5 om ömsesidigt försvar. Medlemsstaterna lovar att om ett EU-land blir attackerat så ”är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den medlemsstaten stöd och bistånd med alla till buds stående medel”.

Utrikesminister Margot Wallström och regeringen verkar för en "feministisk utrikespolitik" men säkerhetspolitiken bygger på gamla patriarkala strukturer.

Foto: Gudrun Tiberg

Samma år antar även Sverige en egen solidaritetsförklaring: "Sverige ska inte förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett EU-land eller ett nordiskt land och vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vårt land ska både kunna ge och ta emot stöd såväl civilt som militärt."

Det blir vår nya doktrin som sedan dess ständigt återkommer i säkerhetspolitiska sammanhang - särskilt meningen om att vi ska kunna ta emot och ge militärt stöd. Det innebär att vi ska bygga vår säkerhet tillsammans med andra, främst Finland, Nato och USA.

Sverige och Finland gick med i Partnerskap för Fred med Nato 1994. Samma år gick även Ryssland med. På Natos toppmöte 2004 utsågs Sverige, Finland, Georgien, Jordanien och Australien till särskilt viktiga partners - "Enhanced Opportunity partners". Dessa länder ingår i ett särskilt program och inbjuds speciellt till olika natoövningar och möten.

Den nuvarande regeringen har deklarerat att de för en feministisk utrikespolitik, Där fastslås att feministisk utrikespolitik "syftar till att stärka kvinnors rättigheter, öka kvinnors tillgång till resurser och öka kvinnors representation". Detta synsätt anknyter till FN:s resolution 1325 Kvinnor, fred och säkerhet, som säkerhetsrådet antog år 2000.

När det gäller säkerhetspolitiken så bygger den på gamla patriarkala strukturer. Sverige fördjupar samarbetet med kärnvapenalliansen Nato och världens i särklass största militärstat USA i syfte att stärka säkerheten med militära medel.

Källa:

Ingela Mårtenssons anförande om säkerhet i Uppsala 2016-04-24

Hot mot vår säkerhet

Regeringen konstaterar i likhet med Nato att spänningarna i Europa har ökat i och med Rysslands annektering av Krim och destabilisering av östra Ukraina. Ryssland ses som en aggressiv aktör som upprustar och utför provocerande militära operationer i Östersjöregionen. Där har spänningarna ökat sedan 2014, vilket lett till att Nato har utvecklat samarbetet med Sverige och Finland på en rad områden.

Rysslands agerande påverkar enligt Nato medlemsländernas säkerhet. Natotoppmötet 2016 beslöt därför att öka närvaron i Estland, Lettland, Litauen och Polen ”för att visa solidaritet och att det finns beredskap för eventuell aggression mot dessa länder.” Dessutom genomför Nato alltfler stridsövningar i regionen.

Även situationen i området runt Svarta havet har försämrats, vilket innebär att Nato stärker samarbetet med Ukraina och Georgien.

Nato har expanderat fram till Rysslands gräns trots flera löften till ryska ledare att inte göra det. Mellan åren 1999 – 2009 antogs 12 länder från forna Östblocket – inklusive Baltikum – som medlemmar.

2014 startade Natos strategiska kommunikationscentrum StratCom i

Spänningarna har ökat i östra Europa och Nato har ökat sin närvaro. På bilden lämnar Nato hamnen i Tallinn i Estland. Foto: Holger Vaga/Flickr/Creative commons

---

Lettland. Det är en militär anläggning som kartlägger och analyserar propaganda främst från Ryssland och terrororganisationen Islamiska staten. 2016 beslöt svenska regeringen att sluta ett samarbetsavtal med StratCom.

Fast Nato-styrka i Norge

I oktober 2016 beslöt norska regeringen att 330 amerikanska marin-kårssoldater ska stationeras vid staden Vaernes utanför Trondheim för att träna tillsammans med norska styrkor. Detta är ett historiskt beslut. Alltsedan Norge gick med i Nato 1949 har det varit politisk enighet om att främmande makt inte kan ha en fast stationering av soldater på norsk mark. I Vaernes finns dessutom amerikanskt krigsmateriel lagrad som kan komma att användas under övningar.

Två ryska korvetter anlände i slutet av oktober 2016 till Östersjön för att stationeras i Kaliningrad. De båda toppmoderna fartygen är bestyckade med kryssningsrobotar, som kan bära kärnvapen. Planer finns enligt ryska medier att ytterligare tre fartyg i samma klass kommer att ansluta inom tre år.

Kärnvapen en del av maktpolitiken

Den militära upptrappningen utgör självklart ett hot mot vår säkerhet i Norden. Inte minst känns det mycket obehagligt att kärnvapen är en del av denna maktpolitik och ingår i planeringen. Under det kalla kriget fungerade kärnvapen som avskräckning i motsats till nuvarande hot om att faktiskt använda dem.

Denna militära upptrappning bidrar inte till vår säkerhet utan tvärtom skapar den stark oro hos befolkningen och riskerar i värsta fall till att militära konflikter uppstår.

Förutom de militära hoten så pågår klimatförändringar som hotar hela vår glob. Redan smälter isen i Arktis vilket i sin tur kan ge upphov till konflikter om de resurser som hittills varit otillgängliga och kontroll över nya transportvägar.

Under de senaste åren har en mängd flyktingar från Mellanöstern, Afghanistan, Pakistan och Nordafrika sökt sig till Europa. Det har lett till spänningar inom och mellan länder i Europeiska Unionen. Samtidigt växer främlingsfientliga högerextremistiska partier fram i Europa.

Källor:

Regeringens utrikespolitiska deklaration 2015

Natos slutdokument vid toppmötet i Warszawa, 2016

SVT Nyheter: USA placerar över 300 soldater i Norge, 20161024

Under rubriken "En kvinnlig säkerhetspolitik" talade den före detta socialdemokratiska politikern Maj Britt Theorin på seminariet "Säkerhet – i vems intresse?". Nedan följer en förkortad version av hennes tal. Foto: Benita Eklund

En kvinnlig säkerhetspolitik

En väl fungerande säkerhetspolitik – gemensam säkerhet – är nödvändig för att åstadkomma en bestående fred. Palmekommissionen framhöll att säkerhet inte kan uppnås på någon annans bekostnad och det är lika relevant idag som 1982. Säkerheten måste uppnås gemensamt. Det bör vi ha i åtanke i dagens allt hetsigare debatt om Ryssland och natomedlemskap.

Säkerhetspolitik formas brett genom alla de instrument utrikespolitiken förfogar över; internationell politik, konfliktlösning, fred och nedrustning, kärnvapenavrustning fredsbyggande, rättvisepolitik, diplomati, samarbete, bistånd, handel, vapenhandel, flyktingpolitik, FN m m men

Seminarieriet "Säkerhet – i vems intresse?" i Uppsala 26/4-16. Foto: Benita Eklund

också militärt försvar. Men först när allt annat provats det vill säga i sista hand kommer militära metoder in. Säkerhetspolitik är att förebygga konflikter och att lösa dem - inte att utkämpa dem. Säkerhetspolitik är först och främst icke-militär.

Kvinnors deltagande

En bestående fred kan inte byggas om halva befolkningen varken får vara med att förhindra konflikter, lösa konflikter, medla eller förhandla fram fred. Varken i Tadjikistan, Arusha, Sierra Leone eller Kosovo har kvinnorna fått vara med och skriva fredsfördrag och efter kriget bevaka kvinnornas rättigheter, intressen och prioriteringar. Inte heller idag. Samma män som startat kriget ska sedan förhandla om freden. Inga kvinnor i sikte – inte som fredsförhandlare och än mindre som ledare av fredsförhandlingar - inte ens där FN utser dem.

För sexton år sedan lyckades kvinnoorganisationer och en del progressiva regeringar övertyga FN:s säkerhetsråd att anta resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. FN:s högsta organ säkerhetsrådet, vars reso-

lutioner är bindande för alla FN:s länder, slår fast att fred inte kan skapas om kvinnorna inte finns med. Resolutionen handlar om kvinnor som offer för våld och konflikter men framför allt om kvinnor som beslutsfattare om krig eller fred. Resolution 1325 kräver att regeringarna måste se till att på alla nivåer - internationellt, regionalt och nationellt - öka kvinnors deltagande i beslutsfattande om krig eller fred. Vad har vi sett av det? Än så länge ganska litet.

Frågor om säkerhet

Vad är det som hotar vår säkerhet? Är det ett direkt militärt anfall? Är det upptrissande aggressivitet och spänningar i vårt närområde? Är det en orättvis värld med sociala och religiösa spänningar? Är det ekologisk kollaps? Är det ekonomisk kollaps?

Vem är fienden? Är det något land som militärt vill angripa oss? Är det en miljökatastrof som hotar vår och världens säkerhet? Är det en girig och maktfullkomlig kapitalism?

Hur vi skall försvara vår säkerhet beror på svaren på frågorna om vad som hotar oss och vem som hotar oss. Självklart blir det helt andra instrument om det är ett direkt militärt anfall eller sociala och religiösa spänningar, en miljökatastrof eller ekologisk kollaps.

Förslag från Maj Britt Theorin

- Betona den militära alliansfriheten i stället för militärt stöd till och av Nato.
- Använd diplomati för att minska spänningar. I stället för vapenskrammel och krav om natomedlemskap bör Sverige återta samtal med Ryssland på alla nivåer.
- Särskilda organ för konfliktlösning bör skapas på internationell, regional och nationell nivå. En minskning av militärutgifterna skulle frigöra resurser för att förebygga konflikter och motverka social segregation.
- I alla läroplaner från förskola till universitet bör föras in utbildning och träning i att lösa konflikter.
- Alla politiska beslut bör utgå från frågan: är detta bra för barnen? Jasplan eller fler personal i skolan?
- All vapenhandel måste kontrolleras av FN i ett obligatoriskt register.

Stoppa vapensamarbete och handel med länder som förtrycker mänskliga rättigheter.

- Fler kvinnor på viktiga poster i FN genom att alltid föreslå en kvinna och en man. Tillsätt en särskild undergeneralsekreterare i FN för 1325. Använd militära resurser för att rädda och återställa miljön, det kanske största hotet mot mänsklighetens överlevnad.

- Rättvis handel är avgörande för de fattiga länderna. Genomför FN:s millenniemål om rättvis handel, ökat bistånd och skuldavskrivningar nu.

- Ta ansvar för människor på flykt undan krig och förtryck. Internationella rättigheter om asyl måste gälla.

- Totalt avskaffande av alla kärnvapen. En fast tidplan krävs för avveckling. Inför en lag som förbjuder kärnvapen på svensk mark. Kärnvapen-fria zoner.

- Stärk FN. FN-stadgan och mänskliga rättigheter måste sättas i fokus igen och brott mot FN-stadgan beivras.

I människans sinne byggs freden

En feministisk utrikespolitik kan inte förenas med natomedlemskap. Nato är en militärallians, som vilar på kärnvapen och användning av dem.

Regeringen bör utse en särskild ambassadör för 1325 med uppgift att koordinera och implementera allt arbete med 1325 och den nationella handlingsplanen. Utrikesdepartementet bör se till att det blir en jämställd representation på alla nivåer inom diplomatin och inom peace-keeping - också på ledande poster.

Det är i människornas sinnen freden måste byggas - av människor och inte av vilda bestar.

Källa:

Maj Britt Theorins anförande på seminarium i Uppsala (2016-04-24)

Gudrun Schyman deltog i ett seminarium om "Säkerhetspolitik ur ett feministiskt perspektiv" på bokmässan i Göteborg (2016-09-25). Nedan följer ett utdrag från en artikel om seminariet. Foto: Sylvia Rönn

Feministisk säkerhetspolitik

Gudrun Schyman välkomnade regeringens feministiska utrikespolitik som deklarerades för två år sedan. Utrikesminister Margot Wallström har tagit bra initiativ för att kvinnor måste vara med i fredsbevarande arbeten och utbildas som medlare. Men säkerhetspolitiken som fredsinstrument saknas liksom diskussionen om militarismen.

Man tar inte upp våldet och Sveriges roll som vapenexportör. Sverige bidrar aktivt till en global rustningsspiral där även fattiga utvecklingsländer tvingas till att beväpna sig mer och mer. Det handlar om en rustningsspiral med högteknologiska vapen. Fattiga länder lägger försvarsutgifter i sin budget för att köpa vapen från de rika länderna istället för att använda pengarna för sociala åtgärder, alfabetiseringskampanjer till exempel.

Feministisk samhällsanalys saknas

En feministisk utrikespolitik i Sverige skulle kräva en feministisk analys av våldet. Man måste inse att de gamla patriarkala idéerna ligger kvar som en plattform i våra samhällen, där män ska vara beskyddare och försvarare av kvinnor och barn och territorier med vapen i hand. Våldet

---

tar sig uttryck både från de intima relationerna till de internationella. För att kunna upprätthålla sin roll som beskyddare måste en man ha kontroll över kvinnan och kvinnans liv. Att hota med våld kan utlösa våld.

Militariserad säkerhetspolitik

I den alltmer militariserade säkerhetspolitiken utövar stormakter sin makt för att få kontroll över territorier som är geopolitiskt viktiga. Våld mot kvinnor används i militära konflikter, där kvinnor våldtas systematiskt och kvinnokroppar skändas - allt för att destabilisera byarna.

Jämställd militarism

Nato är en organisation som symboliserar militarism. Sverige dras allt djupare in i Nato genom Partnerskap för Fred, som vi gick med i 1994. Sedan tio år tillbaka har Nato börjat intressera sig för kvinnor med utgångspunkt i FN-resolutionen 1325, som handlar om kvinnor, fred och säkerhet.

Nato vill se sig som en modern organisation och på det sätt attrahera kvinnor. Man vet att kvinnor kan kommunicera med andra kvinnor och därmed få tillgång till information; d v s det handlar om underrättelse-tjänst för att effektivisera militära operationer. Av samma anledning vill också det svenska försvaret rekrytera kvinnor som en form av jämställdhet. Det gynnar inte kvinnors rättigheter. Vi måste minska våldet - det blir inte mindre om vi har en del kvinnliga officerare.

Gudrun Schyman tror inte att kvinnor är fredligare än män från födelsen. Kvinnor har en annan position i samhället. Därför är det naturligt att kvinnor organiserar sig mot krig, förhindrar att söner går i kriget och arbetar på olika sätt mot militarism.

FI – ett antimilitaristiskt parti

Som antimilitaristiskt parti vill FI att Sverige ska använda sin alliansfrihet för att ställa om från territorial och militär säkerhet till mänsklig säkerhet. Vapenexport ska avtrappas, ett fredsinstitut för Early Warning System inom EU ska byggas upp för att identifiera kommande konflikter. Konflikter ska åtgärdas innan de bryter ut för att förhindra att de militariseras.

Det kommer att kosta pengar och tid. Vi behöver fredsövningar istället för de krigsövningar som Sverige idag är indraget i. Vi måste arbeta förebyggande för att få avspänning genom dialoger.

Källor:

Susanne Gerstenberg: Feministisk säkerhetspolitik – finns den?

Concord: Hur feministisk är Sveriges utrikespolitik? 2016

Med fler flyktingar i världen än på mycket länge upplever vi just nu vad den patriarkala maktpolitiken leder till. Det vi behöver är en feministisk säkerhetspolitik som bygger på begreppet ”gemensam säkerhet” menar Kvinnor för fred. På bilden överlägger några kvinnor med varandra under ett möte i FN.

Foto: Amisom/Flickr/Creative commons

Kvinnor för fred

Under århundraden har stater använt sig av maktpolitik för att främja sina nationella intressen. Det har lett till kapprustning och militära allianser.

Militär maktbalans och kärnvapenavskräckning tillhör det patriarkala samhället. Det gäller att visa sina muskler. Den traditionella säkerhetspolitiken bygger på att det är män som med militära medel ska försvara nationen, dess kvinnor och barn. Vi upplever nu vad denna politik leder till.

För närvarande finns 65 miljoner människor på flykt som en konsekvens av väpnade konflikter – framför allt i Mellanöstern. Samtidigt exporteras alltfler vapen till denna region. Sverige är en av exportörerna.

I den globaliserade värld som vi nu lever i råder andra utmaningar och

---

hot. Klimatförändringar och fattigdom hotar direkt människors säkerhet men är även bidragande faktorer till väpnade konflikter.

Den svenska feministiska utrikespolitiken bör också inbegripa en mänsklig och feministisk säkerhetspolitik. Det finns en allmän tendens att säkerhetspolitik kopplas till militär säkerhet.

Regeringen talar om att svensk säkerhet bygger på samarbete med andra länder och då avses i regel de nordiska försvarsmakterna och/eller Nato. Den nya doktrinen som ständigt upprepas utgår från att Sverige ska kunna ta emot stöd såväl militärt som civilt.

Feministisk utrikespolitik – och säkerhetspolitik?

Det är lätt att tro att feministisk utrikespolitik också innebär att Sverige för en feministisk säkerhetspolitik men så verkar inte vara fallet. En feministisk säkerhetspolitik borde utgå från att:

- Vi är ömsesidigt beroende av varandra. Det innebär att säkerhet för medborgarna kräver ett så brett och multilateralt samarbetet som möjligt.
- I stället för dessa enorma satsningar på militär verksamhet bör satsningar på utbildning, fattigdomsbekämpning och respekt för mänskliga rättigheter göras.
- Vi måste förebygga att motsättningar eskalerar till väpnad konflikt.
- Kvinnor är en stor outnyttjad resurs vad gäller fredsförhandlingar, konfliktlösning och återuppbyggnad av samhällen efter krig. Kvinnors deltagande i samhället måste öka för att skapa fred och säkerhet.
- Vapenexport till stater som inte respekterar mänskliga rättigheter måste förbjudas. Vapenproduktionen bör ställas om till civil produktion.
- Inga kärnvapen ska tillåtas på svensk mark. Det bör fastställas i lagen. FN och OSSE måste stärkas och få större inflytande i den internationella säkerhetspolitiken.

Lästips:

Försvaret av Sverige – starkare försvar för en osäker tid, 2014

Bevara alliansfriheten - nej till natomedlemskap, 2014

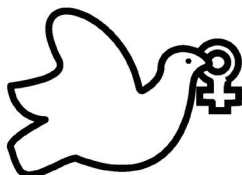

**Som medlem i Kvinnor för fred stöttar
du fredsarbete och kvinnors rättigheter
– lokalt och globalt**

Årsavgiften är 170 kronor, stödmedlemmar betalar 100 kronor
Pengarna sätts in på plusgirokonto: 439 12 25-2
Ange namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress

Adress: Hammarby allé 93, 4 tr, 120 63 Stockholm
Telefon & fax: 08-667 97 27, mobil 076-117 97 27
E-post: kff@telia.com

Följ Kvinnor för freds arbete på
kvinnorforfred.se, Facebook och Twitter